

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 57 0 Пс 002338 17 Рев
Бања Лука, 26.10.2017. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Биљане Томић, као предсједника вијећа, Тање Бундало и Сенада Тица, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља ЗП „Е.“ а.д. Бања Лука, РЈ „Е.1“ Б. Л., против туженог „Е.2“ д.о.о. у стечају, кога заступа пуномоћник С.Б., адвокат из Б.Л., Улица ..., ради исплате дуга, вриједност спора 7.755.771,81 КМ, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 002338 17 Пж 2 од 10.04.2017. године, на сједници одржаној дана 26.10.2017. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се дјелимично усваја, пресуда Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 002338 17 Пж 2 од 10.04.2017. године се преиначава тако што се жалба туженог дјелимично усваја и пресуда Окружног привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 002338 15 Пс 2 од 21.12.2016. године преиначава, у дијелу одлуке о трошковима, те се тужени обавезује да тужитељу, умјесто раније досуђене накнаде трошкова поступка у износу од 5.520,00 КМ, надокнади трошкове парничног поступка у износу од 1.490,40 КМ.

У осталом дијелу, одлуке о главној ствари, ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Окружног привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 002338 15 Пс 2 од 21.12.2016. године утврђено је да је основано потраживање тужитеља–стечајног повјериоца према туженом-стечајном дужнику, по основу утрошене електричне енергије, за период од 01.01.2001. године до 30.04.2007. године, у износу од 2.159.826,90 КМ, као и обрачунате камате у износу од 1.892.457,04 КМ, те да се слиједом тога тужитељ-стечајни повјерилац има уврстити у табелу признатих потраживања општег исплатног реда, док је захтјев тужитеља преко досуђеног износа одбијен као неоснован. Тужени је обавезан да тужитељу надокнади трошкове парничног поступка у износу од 5.520,00 КМ.

Другостепеном пресудом Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 002338 17 Пж 2 од 10.04.2017. године жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена. Одбијен је и захтјев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Изјављеном ревизијом другостепену пресуду побија тужени због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи или да се иста укине.

Одговор на ревизију није поднесен.

Ревизија је дјелимично основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитеља да се утврди да је основано његово потраживање према туженом, по основу утрошене електричне енергије на мјерном мјесту број 115277, за период од 01.01.2001. до 30.04.2007. године, у износу од 7.755.771,81 КМ и обрачунате камате у износу од 1.892.457,04 КМ, те да се тужени обавезе да тужитеља, као стечајног повјериоца, уврсти у табелу признатих потраживања општег исплатног реда.

Одлучујући о захтјеву тужитеља, на темељу изведених доказа, првостепени суд је утврдио: да су тужитељ и тужени дана 06.12.2001. године закључили уговор о репрограмирању обавеза потрошача за утрошену електричну енергију до 31.10.2001. године; да су тим уговором утврдили да је дуг туженог према тужитељу за испоручену електричну енергију 3.830.239,90 КМ и то на име утрошене електричне енергије износ од 2.999.699,78 КМ и на име камата 830.540,12 КМ, да се дуг плаћа у 24 мјесечне рате у износу од по 124.982,49 КМ, а прва рата је уговорена да се плати 10.11.2001. године; да је према Уговору о разграничењу средстава, права и обавеза (диобни биланс) од 25.12.2000. године, извршено разграничење средстава, права и обавеза између 6 зависних и 9 самосталних државних предузећа, насталих промјеном облика организовања, односно издвајањем дијела имовине у МДП "И.Х." Б.Л., са стањем на дан 31.12.1999. године, при чему су договорени принципи да се правно стање у земљишним и другим јавним књигама уреди по принципима права својине, односно трајног права кориштења и располагања, фактичком стању - стању посједа на дан 31.12.1999. године, обезбјеђивању производно функционалних цјелина, заокруживању грађевинско-просторних цјелина у фабрички круг и др.; да је тај диобни биланс усвојен одлуком Управног одбора МДП "И.Х." Б.Л. број 27/00 од 17.04.2000. године, и да су га потписала сва предузећа настала подјелом МДП "И.Х." Б.Л., укључујући и туженог, а у ком уговору је наведено да тужени преузима обавезе по утрошку електричне енергије са стањем на дан 31.12.1999. године; да је над туженим дана 30.06.2008. године отворен стечајни поступак; да је тужени у спорном периоду примао рачуне које није оспоравао, да је дјелимично плаћао рачуне, да и дан данас користи електричну енергију преко истог наплатног мјеста под бројем 115277; да је дуг туженог по финансијској картици на дан 30.04.2007. године евидентиран у износу од 7.755. 771,81 КМ; да према подацима из налаза вјештака финансијске струке С.С. дуг на име утрошене електричне енергије износи 7.755.771,81 КМ, који износ се односи на главни дуг и камату до дана отварања стечајног поступка; да је вјештак утврдио висину дуга на основу картица тужитеља и туженог које се незнатно разликују.

На темељу тих чињеница, посебно цијенећи: да је тужени диобним билансом преузео обавезу по утрошку електричне енергије; да је тужени одувјек био потрошач енергије на наплатном мјесту 115277; да је потписник уговора о репрограмирању обавеза; те да је обавеза туженог за исплату дуга по основу утрошене електричне енергије на наведеном наплатном мјесту утврђена и у пресуди Вишег привредног суда у Бањој Луци број: 57 0 Пс 038178 14 Пж од 15.04.2014. године (за период 01.05.2007. до 01.08.2008. године), првостепени суд је закључио да није основан истакнути приговор помањкања пасивне легитимације и да је тужени, по основу одредаба члана 262. и 516. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ број: 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 и „Службени гласник РС“ број:17/93, 3/96, 39/03, 74/04, даље: ЗОО), обавезан да

тужитељу исплати дуг за спорни период. При томе је првостепени суд, имајући у виду одредбе члана 374. и 387. ЗОО, оцјенио да ни истакнути приговор застареле потраживања није основан, налазећи да је тужитељ поднесеном тужбом прекинуо застарјелост, а како је тужени закључио уговор о репрограму дуга дана 06.12.2001. године да је тиме признао дуг и прекинуо застару. Висину дуга првостепени суд је утврдио на основу података из налаза и мишљења вјештака финансијске струке, имајући у виду да тужитељ потражује главни дуг за период од 01.01.2001. па до 30.04.2007. године, тако што је износ дуга утврђен по вјештаку умањено за износ рачуна од маја 2007. до маја 2008. године и утврдио да главни дуг износи 2.159.826,90 КМ, док обрачуната законска затезна камата, од доспијећа сваког појединачног рачуна па до отварања стечајног поступка, износи 1.892.457,04 КМ. Из ових разлога, првостепени суд је захтјев тужитеља дјелимично усвојио, на начин из изреке првостепене пресуде.

Одлучујући о жалби туженог другостепени суд је прихватио чињенична утврђења и правне закључке првостепеног суда. У одговору на жалбене наводе становишта је да се у конкретној правној ствари ради о исправци тужбе, а не о субјективном преиначењу исте, па да из тога разлога, у смислу одредбе члана 58. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 - даље: ЗПП), није била потребна сагласност туженог (као једног од правних сљедника првобитно означеног туженог) за ступање у предметну парницу. Жалбене наводе, којима је поновљен приговор недостатка пасивне легитимације и приговор застареле потраживања, другостепени суд је оцјенио неоснованим. Сагласно томе, изјављену жалбу је одбио и првостепену пресуду потврдио.

Одлуке нижестепених судова су правилне и законите и ревизионим наводима нису доведене у озбиљну сумњу.

Ревизионим наводима тужени, прије свега, истиче да су нижестепене одлуке засноване на повреди одредбе члана 58. став 2. ЗПП. Наиме, сматра да је тужитељ у тужби првобитно означио један правни субјект, а да је тек писменим поднеском од 27.07.2007. године као туженог означио - Е.2 д.о.о. Б.Л. у стечају, па да је првостепени суд за ступање у предметну парницу морао затражити сагласност новоозначеног туженог.

Према стању списка предмета, тужитељ је дана 05.01.2001. године првостепеном суду поднио приједлог за извршење на темељу вјеродостојне исправе, ради наплате испоручене електричне енергије. По изјављеном приговору на рјешење о извршењу, поступак је настављен као по тужби. У том приједлогу за извршење (тужби) тужитељ је као извршеника (туженог) означио И. ДП Б.Л. Код такве ознаке туженог тужитељ је остао и након што му је првостепени суд тужбу вратио на уређење, према писменом поднеску тужитеља од 18.05.2007. године (при чему је у петиту тужбеног захтјева затражено да се И.Х. Б.Л. обавезе на плаћање дуга).

Према материјалним доказима у спису предмета (диобном билансу од 25.12.2000. године и изводима из судског регистра) у вријеме подношења предметне тужбе (05.01.2001. године), а поготово у вријеме достављања поднеска од 18.05.2007. године, као правни субјект није егзистирао И. ДП Б.Л. (већ МДП И.Х. Б.Л.), што значи да је тужитељ у тужби означио правно лице које као такво није постојало (па није ни могло бити тужено), усљед чега је (те несклад са петитом тужбеног захтјева) тужба тужитеља била неуредна.

Тужитељ је тужбу уредио тек писменим поднеском од 27.07.2007. године, када је као туженог означио - Е.2 д.о.о. Б.Л. у стечају.

Супротно ревизионим наводима, у конкретном случају, се не ради о субјективном преиначењу тужбе у смислу одредбе члана 58. став 1. ЗПП (означавању другог лица као туженог умјесто првобитно туженог), већ је тужитељ, до тада неуредну тужбу, уредио тако што је као туженог означио правно лице које егзистира. Стога није ни била потребна сагласност туженог за ступање у предметну парницу (члан 58. став 2. ЗПП).

Према томе, нису основани ревизиони наводи о повреди одредаба парничног поступка.

Тужени неосновано у ревизионим наводима истиче да није пасивно легитимисан. Наведено, код утврђења нижестепених судова да је тужени у спорном периоду потрошач електричне енергије на мјерном мјесту 115277, који је диобним билансом преузео дуг за испоручену електричну енергију у претходном периоду, те уговором о репрограму за ранији период и дио спорног периода, те који и сада прима електричну енергију на истом мјерном мјесту. Како су те утврђене чињенице релевантне за заснивање обавезе туженог на плаћање испоручене електричне енергије (члан 262. став 1. ЗОО), то је ирелевантна чињеница, коју тужени истиче у ревизији, да је документација тужитеља (картице потрошача) за то мјерно мјесто првобитно гласила на МДП И.Х. Б.Л., а тек од 2015. године на туженог и да тужени није доставио тужитељу било какав захтјев за прикључење на електро мрежу.

Тужени у ревизионим наводима не приговара висини досуђених износа. Стога, те како су исти засновани на подацима из налаза вјештака финансијске струке, има се узети да је висина дуга правилно утврђена.

У ревизионим наводима тужени не понавља приговор застаре потраживања, из којег разлога се овај суд не може ни бавити тиме да ли је, и у којем дијелу, потраживање тужитеља у застари.

Насупрот предњем, тужени основано приговара одлуци о трошковима поступка, којом је обавезан да тужитељу надокнади трошкова парничног поступка у износу од 5.520,00 КМ, који износ се састоји од таксе на тужбу и пресуду и трошкова вјештачења. Наиме, код тога да је нижестепеним одлукама захтјев тужитеља дјелимично усвојен, сагласно одредби члана 386. став 2. ЗПП, тужитељу припада право на накнаду сразмјерног дијела трошкова поступка. Како је тужитељ у односу на истакнути захтјев (7.755.771,81 КМ) успио у проценту од 27 %, то му на име накнаде трошкова поступка припада износ од 1.490,40 КМ, а не досуђени износ, па је побијана пресуда на описани начин, дјелимичним усвајањем изјављене ревизије, у овом дијелу преиначена.

Из датих разлога, примјеном одредаба члана 248. и 250. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Предсједник вијећа
Биљана Томић

За тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић